

การประชุมสัมมนาผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ
ครั้งที่ ๕/๒๕๕๗

วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๗

ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร

ท่านผู้บริหารระดับสูงสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สื่อมวลชน และผู้เข้าร่วมการประชุมสัมมนาทุกท่าน ผมมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มาเป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมสัมมนาผู้อำนวยการสำนักเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๗ ในวันนี้ เนื่องจากเป็นโอกาสอันดีที่ผมจะได้มาพบผู้อำนวยการสำนักเขตพื้นที่ฯ ทั้งประเทศในคราวเดียวกัน ซึ่งหาโอกาสดีเช่นนี้ได้ยาก

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เป็นบุคลากรที่มีความสำคัญในระบบการศึกษาของไทย และเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่หลักในการขับเคลื่อนงานพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่การปฏิบัติให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล และบรรลุวัตถุประสงค์ในการขยายโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงระบบการศึกษาที่มีคุณภาพให้ได้อย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม ตามที่ประชาชนโดยทั่วไปได้ตั้งความคาดหวังไว้

รัฐบาลโดย ฯพณฯ ท่านนายกรัฐมนตรี ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาอย่างมาก ด้วยตระหนักดีว่า การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญทางสังคม โดยเฉพาะการผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพและมีคุณธรรม ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศและเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันในเวทีนานาชาติ โดยในช่วงที่รัฐบาลเข้ามาบริหารประเทศนี้ จะให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษาให้เป็นไปตามแนวทางของสภาพัฒนาการศึกษาด้านการศึกษา

ทั้งในเรื่องการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิต การพัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การกระจายอำนาจการบริหารจัดการในระบบการศึกษา การลดความเหลื่อมล้ำและเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงระบบการศึกษาอย่างเท่าเทียม และการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนกำลังคนตามความต้องการของตลาดแรงงานซึ่งจะต้องสามารถรองรับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่กำลังจะเกิดขึ้น โดยจะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม การเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ การยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ และน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาเป็นหลักการสำคัญในระบบการศึกษาของไทยให้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

สำหรับนโยบายของผมประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ที่ได้มอบไว้เมื่อครั้งเข้ารับตำแหน่ง โดยได้มอบนโยบายฯ ให้กับผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการไปแล้ว ประกอบด้วย นโยบายทั่วไป ๕ ประการ ซึ่งจะประกอบในการดำเนินการทั้งปวงของกระทรวง นโยบายเฉพาะ ๗ ประการ ซึ่งผมต้องการที่จะเห็นผลในการดำเนินการภายใน ๑ ปี และนโยบายเร่งด่วน ๑๐ ประการ ที่เป็นเรื่องเร่งด่วนของรัฐบาลและเป็นการแก้ไขปัญหาสำคัญด้านการศึกษา ซึ่งผมต้องการให้เห็นความก้าวหน้าในการดำเนินการภายใน ๓ เดือน คือ ไตรมาสแรกของปีงบประมาณ ๒๕๕๘ และเข้าใจว่าทางกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำเอกสารและแจกจ่ายนโยบายของผมให้กับทุกส่วนราชการในสังกัดเรียบร้อยแล้ว การนี้ ขอให้ทุกท่านได้นำไปศึกษา และถ่ายทอดให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานของท่านได้รับทราบและยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดต่อไป

โดยสรุปภาพรวมของนโยบาย ผมมีความต้องการที่จะเห็นการเปลี่ยนแปลงในระบบการจัดการศึกษาของไทย โดยจะดำเนินการพิจารณาและศึกษาแนวทางการปฏิรูปการศึกษาทั้งในเชิงโครงสร้าง กลไกการบริหาร และระบบการจัดการศึกษา เพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามกระบวนการของสภาปฏิรูปแห่งชาติเพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาของประเทศในห้วงระยะเวลาต่อไป มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากที่สุด รวมทั้งต้องการแก้ไขปัญหาที่สะสมมานานทั้งในเรื่องการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ การพัฒนาหลักสูตร การผลิตกำลังคนตอบสนองตลาดแรงงานโดยเฉพาะด้านสายอาชีพ การผลิต และการพัฒนาครู การยกสถานะครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงในสังคม การลดภาระงานของครูเพื่อคืนครูให้กับนักเรียน การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา และการแก้ไขปัญหาการใช้

ความรุนแรงและการประพฤติไม่เหมาะสมทั้งในส่วนของนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อสังคมไทย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนเป็นความตั้งใจของผมที่จะดำเนินการให้บังเกิดผลโดยเร็ว

จากวิทัศน์ คงทราบแล้วว่าผลการประเมินผลการศึกษาของนักเรียนในปัจจุบัน ถือว่าตกต่ำเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ทั้ง ๆ ที่ทุกรัฐบาลให้ความสำคัญเรื่องการศึกษาสูงสุด และในระดับโลกก็เป็นอันดับ ๒ ของโลก น่าภูมิใจที่ทุกรัฐบาลเห็นความสำคัญของการศึกษา และอนาคตของชาติ เราทุกคนจึงถือว่าเป็นผู้ที่รัฐบาลให้ความสำคัญ ถ้าเด็กในปัจจุบัน มีผลการศึกษาตกต่ำนั้น หมายถึง ความรู้ รวมทั้งคุณธรรมจริยธรรมต้องอาจต่ำด้วย คนเหล่านี้ ไม่มีคุณภาพ ไปอยู่ในภาคธุรกิจ อนาคตของชาติจะเป็นอย่างไร จึงขอให้ทุกคนตระหนักต่อ อนาคตของชาติ งานของทุกท่านมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง บุคลากรทางการศึกษาโดยเฉพาะ ที่อยู่ในเขตพื้นที่ อยากให้ทำงานตามหน้าที่ที่รับมอบหมายและให้เข้มข้นขึ้น โดยที่รัฐบาล ต้องการให้เห็นความปรองดองของคนในชาติทุกพื้นที่ จึงอยากให้เพิ่มกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสร้างความปรองดองในพื้นที่ด้วย อาจเริ่มต้นในที่ทำงานตัวเอง แล้วขยายผลออกไป ในโรงเรียน ชุมชน ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ในปัจจุบันจะได้ยินศูนย์ดำรงธรรม ที่มีกระจาย ทุกจังหวัด อยากให้ทุกเขตทำในทำนองเดียวกับศูนย์นี้ มีผู้ให้คำตอบสนองแนะชี้แจงผู้มาติดต่อ สอบถาม นี่อาจถือเป็นนโยบายเร่งด่วนเฉพาะหน้า

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาถือเป็นหน่วยงานที่รับนโยบายจากสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปแปลงสู่การปฏิบัติ ขอให้ทำอย่างทุ่มเท เสียสละ และ อย่างมีอาชีพรให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล อำนวยประโยชน์ให้โรงเรียนมีคุณภาพและ ให้เขตเป็นศูนย์กลางเชื่อมต่อชุมชน บ้าน วัด ระหว่างอำเภอ ตำบล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และโรงเรียนที่เราดูแล โดยประสานทุกเรื่องที่เกี่ยวข้อง แปลงนโยบายจากส่วนกลางไปสู่ การปฏิบัติที่ผ่านมา ท่านทำอยู่แล้ว แต่อยากให้เกิดผลสำเร็จในเชิงประจักษ์ และคาดหวัง ให้ทุกท่านทำโดยเสียสละ รับผิดชอบ และพัฒนาตนเอง ตลอดเวลาให้ทันโลกที่เปลี่ยนแปลง ไปเป็นที่ปรึกษาให้โรงเรียนและบุคลากรได้อย่างน่าภาคภูมิใจ

อีกเรื่องคือการทำงานอย่างโปร่งใส ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นเรื่องที่จำเป็นต้องพูด เพราะที่ผ่านมาเราดูมองว่าการใช้งบประมาณของกระทรวงศึกษาธิการหลายส่วนมีความไม่โปร่งใส จึงขอให้ทุกท่านรับทราบว่ารัฐบาลปัจจุบันถือเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญยิ่ง ขอให้ตระหนักว่าอะไรก็ตามที่ไม่ถูกต้อง ถ้าคิดจะทำ มีคนเฝ้ามองอยู่และไม่สามารถปกปิดได้ ขอให้ระมัดระวังทำอะไรให้ตรวจสอบได้ และอธิบายได้ คนในคณะรัฐบาลทุกคนยืนยันว่า ไม่มีใครทำเรื่องเช่นนี้

สุดท้าย ไม่ต้องการเห็นพวกเรटकเป็นเครื่องมือของอำนาจและอิทธิพลของใคร เพราะสังคมภายนอกมองระบบการศึกษาของไทยอย่างดูแคลน พวกเราซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบ จึงเป็นจำเลยของสังคม จึงขอให้พวกเราเอาความกดดัน ความคาดหวังของสังคม มาเป็นพลังช่วยกันทำอย่างไรรู้ก็ได้ให้ผลผลิต คือ นักเรียนดีขึ้นให้ได้ ให้ผลการประเมินเป็นที่น่าพอใจ ให้ลูกหลานมีความคิด มีเหตุผล คิดได้ด้วยตัวเอง วิเคราะห์ได้ตามวัยของเขา ให้เด็กเติบโตขึ้นมาด้วยคุณธรรมจริยธรรม ความเป็นจิตอาสาที่ติดตัวเขา ถ้าเป็นเช่นนี้ เชื่อว่าอนาคตของประเทศจะไปได้อย่างสวยงาม ทุกอย่างอยู่ในมือของพวกเรา จึงขอให้นำไปถ่ายทอดให้โรงเรียน ผู้ได้บังคับบัญชารับทราบว่าในระดับรัฐบาลและกระทรวงมีความคาดหวังเช่นนี้ ให้คนในสังคมยอมรับ สามารถยกมือไหว้ได้อย่างไม่ตะขิดตะขวงใจ

การปฏิรูปการศึกษา หลักสูตร และการเรียนรู้ จะเกิดขึ้นภายในปีนี้ หลายส่วนได้เริ่มดำเนินการแล้ว การเปลี่ยนแปลงจึงจะเกิดขึ้นแน่นอน รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงระบบการผลิตครู

ประการสุดท้าย ที่ผมอยากจะฝากให้ผู้บริหารในทุกระดับและผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ทุกท่านได้ตระหนักไว้ ก็คือ “การปฏิรูปการศึกษา เป็นความคาดหวังของประชาชนทั้งประเทศ” ดังเห็นได้จากผู้ที่สมัครเข้ารับการสรรหาเข้ามาเป็นสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ซึ่งมีผู้ที่สนใจเข้ามาในส่วนของด้านการศึกษามากที่สุด ผมเข้าใจดีว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา มิได้ขึ้นอยู่กับกระทรวงศึกษาธิการแต่เพียงหน่วยงานเดียว แต่ด้วยบทบาทของเราที่เข้าไปคลุกคลีปัญหาต่าง ๆ มาตั้งแต่ต้น จึงเป็นหน้าที่ของเราที่จะต้องขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โดยจะต้องรับฟังความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการทำงาน ซึ่งจะเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการสร้างความเข้าใจและยอมรับจากสังคม

จุดเริ่มต้นของการปฏิรูปการศึกษา ผมขอให้ทุกท่านเริ่มจาก “ตัวเราเอง” โดยเฉพาะการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเต็มกำลังความสามารถ บนหลักคุณธรรม จรรยาวิชาชีพ และความเป็นครูบาอาจารย์ที่ควรจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสังคมไทย สิ่งที่ผมยอมรับไม่ได้ คือ การแสวงประโยชน์อันมิชอบ การทุจริตคอร์รัปชัน การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ การละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความไม่เป็นธรรม และไม่เป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งจะต้องไม่เกิดขึ้นโดยเด็ดขาด โดยเฉพาะในช่วงเวลานี้ เพราะผมถือว่า เป็นการซ้ำเติมปัญหาให้กับสังคมไทย อย่างไม่น่าให้อภัย และผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ทุกท่านจะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในเรื่องนี้

สุดท้ายนี้ ผมขอให้การประชุมสัมมนาในครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ทุกประการ และทำให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกท่าน มีความเข้าใจในทิศทางการทำงาน รวมทั้งสามารถถ่ายทอดให้กับเพื่อนร่วมงานในพื้นที่ได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของเราเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐบาล รวมทั้งตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชนโดยรวม

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ผมขอเปิดการประชุมสัมมนาผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๗ ณ โอกาสนี้

